

علوم ابتدایی بکارید و ببینید

آسیه نراقی*

کارشناسی ارشد تاریخ و فلسفه آموزش پرورش دانشگاه خوارزمی تهران، تهران، ایران
اداره آموزش و پرورش شهرستان کاشان، آموزشگاه ارشادی
Asieh.naraghi@gmail.com
۰۹۱۳۲۶۴۴۴۶۲

فاطمه خدابخشی جویانی

کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران
اداره آموزش و پرورش شهرستان کاشان، آموزشگاه ارشادی
F.khodabakhshi@gmail.com
۰۹۱۳۵۶۳۸۱۰۲

فرزانه نان پز

کارشناسی ارشد مهندسی نرم افزار کامپیوتر، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران
اداره آموزش و پرورش شهرستان کاشان، آموزشگاه ارشادی
fnanpaz1@gmail.com
۰۹۱۳۹۹۹۷۵۲۸

شکوه فضایی

کارشناسی ریاضی کاربردی، دانشگاه پیام نور کاشان، کاشان، ایران
اداره آموزش و پرورش شهرستان کاشان، آموزشگاه ارشادی
Sh.fazaeli@gmail.com
۰۹۳۶۵۵۶۸۳۸۴

چکیده :

چگونگی اندیشه ما برای ساختن جامعه، آرمان و کارکردهای مدرسه امروز و فردا را مشخص می کند. البته این امر ساده ای نیست و مسائلی فراروی ما قرار دارند. صرف تقلید از راه حل های دیگران مسائل ما را حل نمی کند (سرکار آرائی: ۱۳۹۷). این پژوهش، برای مقایسه اثر دو روش مختلف در تدریس یکی به روش سنتی و دیگری به روش فیک و تعاملی بارش مغزی بود. بر اساس تصمیم گروه یکی از دروس علوم پایه سوم به اسم (بکارید و ببینید) را انتخاب کردیم. دو روش را بر اساس طرح درس های نوشته شده اجرا کرده و بعد از مشاهده فیلم به صورت دسته جمعی به نقد و بررسی آن پرداختیم. در نهایت بر اساس نظر اعضای گروه و همچنین چند نفر از همکاران با تجربه پایه سوم، نتیجه حاصله بر این نکته تاکید می کرد که چه بهتر که در تدریس دروس مخصوصا علوم ابتدایی از روش های سخنرانی دوری کرده و روش های تعاملی را جایگزین آن کنیم.

واژگان کلیدی: درس پژوهی، تدریس، سنتی، تعاملی

۱- مقدمه :

هدف درس پژوهی بسیار ساده است، به این صورت که اگر می‌خواهید آموزش را بهبود ببخشید، اثربخش ترین جا برای چنین کاری کلاس درس است. درس پژوهی شکل اولیه ای از توسعه حرفه ای معلمان است که هدف آن بهبود روش های تدریس است که در نهایت منجر به یادگیری بهتر دانش آموزان می شود. گروه درس پژوهی به تدریس خود با دید نقادانه و بدون تعصب، نگاه می کنند تا اگر نیاز به اصلاح باشد به شیوه بهینه عمل کنند. طراحی درسی که به صورت مشارکتی با گروهی از معلمان ایجاد می شود، می تواند رمز موفقیت در بهبود و پیشرفت سیستم آموزش و پرورش کشور باشد. در درس پژوهی موضوعی که اهمیت دارد بهبود کلاس های درسی است. ما در این سالهایی که گذشت در امر تدریس، بیشتر شاهد روش های سنتی بوده ایم که توسط معلمان عزیز به کار گرفته شده است. درس پژوهی یکی از راههای ارتقاء و دستیابی به شیوه ها و الگوهای نوین در تدریس می باشد. (عبداللهی: ۱۳۹۶)

آموزش و پرورش چند سالی است تلاش کرده است با اجرای جشنواره الگوهای نوین تدریس، معلمان ابتدایی را ترغیب کند تا با شرکت در این جشنواره، به بهبود و ارتقاء سطح نظام تعلیم و تربیت که یکی از مهمترین مسائل برای آینده کشور است، کمک کند. پژوهش پیش رو به صورت کیفی، از نوع درس پژوهی است که در مدرسه ارشادی شهرستان کاشان اجرا شده است. این درس پژوهی، با همکاری پنج نفر از همکاران، با موضوع علوم ابتدایی سوم ((بکارید و ببینید)) به اجرا درآمد. در خیلی از موارد دیده شده است مطالب درس علوم در پایه ابتدایی، به صورت حفظ کردنی و حتی ارزشیابی آن هم به صورت پرسش و پاسخ و در نهایت ارزشیابی پایانی این درس، شامل آزمون مداد کاغذی میباشد.

در صورتی که مسئله آموزش درس علوم به کودکان در پایه های ابتدایی، بالاخص دوره اول، نیازمند استفاده از شیوه های متفاوتی می باشد تا محتوای درسی این علم، در قالب مشاهده کردن، پیش بینی کردن، بررسی فرضیه و غیره قرار بگیرد.

در روش ها و شیوه های سنتی، تاکید یادگیری برای دانش آموزان، یک سری مطالب به صورت حفظی است. این در حالی است که دانش آموزان پایه های دوره اول ابتدایی از دنیای بچه گانه و بازی گونه خود، وارد دوره مدرسه شده اند و به قول معروف، تازه وارد هستند. بنابراین شاید این نوع تدریس و یادگیری و در نهایت آزمون های مداد کاغذی، برای ایشان دشوار بوده و بعضاً این دشواری، به یادگیری اصولی ختم نمی شود و در نهایت باعث دلزدگی در آنها نسبت به دروسی مثل علوم می گردد.

این در حالی است که اگر ما بتوانیم از روش های نوین استفاده کنیم کودکان می توانند معلومات خود را به طور مناسب در ذهن خود سازماندهی کنند که در نهایت آنها را به بروز کنش عقلانی معطوف به نتایج مشهود و فهم عمیق دانش ها و ارزش ها سوق می دهد. چالش های پیش روی اعضای گروه در این درس، این بود که ما چگونه می توانیم در تدریس به صورت موثر عمل کرده و اهمیت درس را به صورت شایسته به دانش آموزان بفهمانیم.

بنابراین تصمیم بر آن شد که باهمکاری همدیگر مبحث ((بکارید و ببینید)) درس علوم سوم ابتدایی که مربوط به فصل ۱۱ کتاب درسی است، را مورد درس پژوهی خود قرار دهیم تا اگر به نتایج مطلوب رسیدیم، آن را به همه همکاران به اشتراک بگذاریم.

درس پژوهی به زبان ساده، مطالعه و پژوهش پیرامون عمل تدریس است؛ اما این بار نه به تنهایی، بلکه با یک گروه از معلمان، به این صورت که تدریسی که به یک روش انجام داده ایم را مورد مطالعه و آزمون قرار دهیم، با هم با نقد شرایط موجود و در جهت نیل به وضع مطلوب، طرح مسئله جدیدی ایجاد کنیم و اگر نیاز به اصلاح داشت، آن اصلاحات را در طرح درس جدید بیاوریم و دوباره این طرح درس اصلاح شده را در کلاس درس اجرا کنیم و دوباره به نقد آن بپردازیم و در آخر نتایج پژوهش را منتشر و در اختیار دیگران قرار بدهیم (ساک: ۱۳۹۱).

هدف کلی تیم ما در این پژوهش، آموزش مبحث ((بکارید و ببینید)) در علوم پایه سوم ابتدایی با استفاده از رویکرد درس پژوهی است تا با این روش به اهداف جزئی زیر دست یابیم :

۱. بهبود عملکرد تدریس معلمان در تفهیم و یاد دادن مطالب درسی به بهترین وجه به دانش آموزان

۲. تغییر فرهنگ مدرسه و کمک به انعطاف پذیری محیط برای دستیابی به یادگیری سازمانی

۳. تغییر نقش یاددهندگی معلمان به نقش یادگیرندگی و تحول مدرسه به مثابه سازمان یادگیرنده

۴. افزایش فرهنگ مشارکتی حرفه ای معلمان با درگیر ساختن آنان در فرآیند تبیین مسئله، طرح نقشه، عمل، مشاهده، بازاندیشی و بازنگری

۵. ارائه راهکارهای مفیدتر برای تولید دانش حرفه‌ای
۶. نشان دادن ارزش کاربردی روش های نوین در تدریس ابتدایی
۷. تقویت مهارت‌های فرضیه سازی دانش آموزان در تمام دروس

۲- روش شناسی :

این درس پژوهی به صورت گروهی و به صورت مستقیم و میدانی کار شد و با حضور دو نفر از همکاران در کلاس درس به صورت نظارت مستقیم مورد بررسی قرار گرفت. برای تجزیه تحلیل داده ها به صورت کیفی و تفسیری استفاده شد.

۳- بحث درباره یافته ها

انجام درس پژوهی

اول جلسه نوشتن طرح درس اول و تقسیم کار:

اولین جلسه جهت انجام درس پژوهی در تاریخ ۱۴۰۱/۱۲/۰۳ برگزار شد. در این جلسه وظایف اعضای گروه درس پژوهی و درس مورد نظر برای تدریس انتخاب شد.

با توجه به اینکه اعضای گروه درس پژوهی ۵ نفر بودند، وظایف به صورت زیر تقسیم شد.

- مجری (مدرس): خانم آسیه نراقی
- مشاهده کنندگان: خانم‌ها فرزانه نان‌پز و شکوه فضائی
- تایپ‌بست: خانم خدابخشی
- رابط: خانم فاطمه خدابخشی

بعد از نوشتن طرح درس با همکاری اعضای گروه، تاریخ اجرای تدریس اول را مشخص کردیم. قرار بر این شد که تدریس اول توسط خانم نراقی در تاریخ ۱۴۰۱/۱۲/۱۰ در مدرسه ارشادی اجرا شود و یکی از موضوعات جذاب علوم سوم ابتدایی به اسم (بکارید و ببینید) را موضوع پژوهش خود قرار دهیم. با هم‌اندیشی معلمان همکار تصمیم بر این شد با توجه به جمعیت زیاد کلاس روش تدریس به صورت سخنرانی و ارزشیابی آنها نیز به صورت پرسش و پاسخ شفاهی باشد.

جلسه اجرای تدریس اول

روز چهارشنبه تاریخ ۱۴۰۱/۱۲/۱۰، خانم نان‌پز و خانم فضائی به عنوان مشاهده‌کنندگان در مدرسه ارشادی حاضر شدند تا اولین طرح درس را اجرا کنند.

در هفته قبل خانم خدابخشی این موضوع را با کادر مدیریت و معاون مطرح کردند و این فعالیت را به ثبت شورای مدرسه رساندند . مدیر مدرسه ارشادی نیز ضمن تشکر از ایشان، از طرح پیش رو استقبال کردند و فرمودند که نهایت همکاری را در جهت بهبود کار دارند. در روز اجرای تدریس خانم خدابخشی از کادر دفتری درخواست کردند که در حین اجرای فیلم کسی وارد کلاس نشود؛ علاوه بر این برگه ای که روی آن نوشته شده بود (لطفاً وارد نشوید و در نزید) بر روی درب کلاس نصب شد. قبل از اجرا نیز خانم خدابخشی با صحبت های خود دانش آموزان را آماده کردند که شامل موارد زیر می باشد:

۱. در هنگام تدریس به دوربین و مشاهده کنندگان توجه نکنند.

۲. سکوت را رعایت کنند.

۳. از جای خود بلند نشوند.

۴. درخواست خروج از کلاس را نداشته باشند.

۵. به صحبت های آموزگار توجه داشته باشند.

خانم خدابخشی با قرار دادن پایه دوربین در انتهای کلاس، سعی کردند تا بهترین مکان را برای فیلمبرداری انتخاب کنند تا بهترین فضاها در نمای دوربین باشد؛ مثلاً معلم واضح باشد و صدای او کامل در فیلم شنیده شود و تمام بچه ها و عملکردشان در فیلم باشد. خانم نان پز و خانم فضائی نیز به عنوان مشاهده کننده در انتهای کلاس مستقر شدند؛ جایی که دانش آموزان حواسشان به آنها پرت نشود. بعد از آماده سازی اولیه، خانم نراقی بر اساس طرح درس نوشته شده شروع به تدریس کردند و مشاهده کنندگان نیز با در دست داشتن چک لیستی عملکرد معلم و دانش آموزان را ثبت می کردند.

جلسه باز اندیشی (نقد و بررسی) تدریس اول:

آموزگاران طی یک نشست به نقد کار مشترک خود از طریق مشاهده فیلم اول پرداختند. در این جلسه در ابتدا به معلمی که درس را آموزش داده بود (خانم نراقی)، اجازه داده شد تا صحبت کنند و نظر خود را درباره چگونگی اجرای درس و مسائل عمده آن بیان کنند . خلاصه مطالب بیان شده توسط خانم نراقی

در این نوع تدریس معلم راحت می تواند امر تدریس را انجام دهد و دانش آموزان ساکت نشسته اند، در این نوع تدریس، معلم اختیار تام دارد و شاهد مشارکت زیادی از دانش آموزان نیست. معلم به عنوان سخنران، مطالب را بیان می کند و از دانش آموزان می خواهد مطالب را مانند آن چیزی که گفته شده است حفظ نمایند. دانش آموزان شنونده های تک بعدی هستند که تعامل کمی در امر تدریس دارند. در این روش مطالب زیادی به دانش آموزان انتقال داده می شود و صفحات زیادی آموزش داده می شود. با توجه به اینکه تعداد دانش آموزان کلاس زیاد است این روش انتخاب شده است.

سپس آموزگاران دیگر گروه، که معمولاً از دیدگاه انتقادی درباره قسمت هایی از تدریس که به نظر آنها مشکل داشته است، صحبت نمودند؛ که به طور تیتروار و خلاصه در ادامه به آن اشاره می کنیم.

۱. عدم مشارکت دانش آموزان در هنگام تدریس

۲. خستگی روانی و جسمانی دانش آموزان

۳. عدم ارتباط صمیمانه بین معلم و دانش آموزان

۴. حواس پرتی دانش آموزان

۵. عدم یادگیری عمیق دانش آموزان.

۶- عدم شکل گیری تفکر انتقادی در دانش آموزان

۷- عدم شکل گیری استدلال پذیری در دانش آموزان

۸- برقرار نشدن ارتباط حسی با محتوای درس

- ۹- استفاده نکردن از ابزار کمک آموزشی توسط معلم و دانش آموزان
- ۱۰- حجم بالایی مطالب ارائه شده در یک جلسه
- ۱۱- عدم تسلط و پاسخگویی فراگیران در ارزشیابی پایانی کلاس
- ۱۲- عدم توجه به دانش آموزان با نیازهای ویژه و دارای مشکلات یادگیری
- ۱۳- عدم استفاده از انواع تکالیف

در نهایت براساس ارزیابی چک لیست‌هایی که توسط مشاهده‌کنندگان انجام شده بود و بر طبق اتفاق نظر تمام اعضای گروه تصمیم بر این شد که یک طرح درس جدیدی براساس رفع نقطه ضعف‌های تدریس قبلی نوشته شود و آن را در زمان مناسب اجرا کنند.

نوشتن طرح درس دوم:

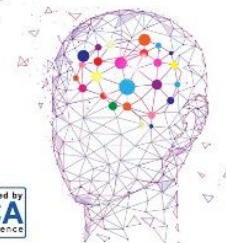
آموزگاران گروه درس پژوهی با توجه به مشاهدات و بازخوردهای فراگیران در طرح درس، تجدید نظر نمودند با توجه به این که علوم یکی از دروس مهم مقطع ابتدایی است و همچنین در این درس باید از ابزار کمک آموزشی و جستجوگری و استدلال کمک گرفت، و همچنین می‌خواهیم در مدت زمان مشخص شده به اهداف مورد نظر دسترسی پیدا کنیم بنابراین، اعضای گروه اکثر مواد آموزشی، فعالیت‌ها، سوال‌ها و مسائل مطرح شده را تغییر دادند. تاکید آنان اغلب بر تغییر مواردی بود که در جریان کلاس درس شواهد دقیقی مبنی بر ضرورت تغییر آنها وجود داشت. (طرح درس دوم در پیوست)

اجرای تدریس دوم

اجرای دوم در تاریخ ۱۴۰۲/۰۱/۲۱ انجام شد. در این اجرا نیز مثل اجرای قبل آماده سازی‌هایی برای کادر مدرسه و دانش آموزان انجام شد. برای شروع اجرا، گروه مشاهده کننده و فیلمبردار در انتهای کلاس ایستادند. در این اجرا نیز چک لیست‌هایی در اختیار مشاهده کنندگان قرار گرفت تا موارد را یادداشت کنند و علامت بزنند.
- برای تدریس هماهنگی‌های لازم انجام گرفت.
- برای فیلمبرداری از صحنه تدریس از بهترین گوشه‌های همکاران استفاده شد
- تدریس با حضور مشاهده کنندگان و فیلمبرداری توسط خانم خدابخشی انجام شد.
جلسه بازاندیشی دوم:

بعد از اجرای طرح درس دوم، دوباره اعضای گروه گرد هم جمع شدند (۱۴۰۲/۰۱/۲۲) و پس از مشاهده فیلم، نظرات خود را اعلام کردند. در ابتدا، مجری طرح صحبت‌های خود را بیان کرد.
خانم نراقی: در این مرحله از تدریس، راهکارهای آموزشی و محیط درس مناسب بود و همچنین فراگیران پر از جنب و جوش و شادی بودند و در آموزش درس همکاری می‌نمودند. ولی یکسری مشکلات خاص وجود داشت که می‌بایست برطرف شود.
بعد از ایشان مابقی دوستان نیز نظرات خود را بیان کردند که خلاصه آنها را در غالب تیتیر در دو بخش نقاط قوت و نقاط ضعف در ادامه می‌آوریم.
نقاط قوت تدریس دوم:

- ۱- استفاده صحیح از وسایل کمک آموزشی.
- ۲- روابط تعاملی بین فراگیران و آموزگار.
- ۳- توجه به تفاوت‌های فردی دانش آموزان در چینه‌ش گروه.
- ۴- ایجاد یادگیری عمیق.
- ۵- استفاده از تکنولوژی.
- ۶- ایجاد فرصت برای بیان نظرات دانش آموزان که منجر به اعتماد به نفس آنان می‌شود.

- ۷- تقویت روحیه همکاری و تعاون در بین دانش آموزان
- ۸- اشاره به ساحت های شش گانه
- ۹- استفاده از قیاس مستقیم
- ۱۰- استفاده از روش های جذاب و خلاقانه در حین تدریس.
- ۱۱- ارائه تکلیف عملکردی.

نقاط ضعف:

- ۱- عدم استفاده از کتاب درسی.
 - ۲- یادداشت نکردن تاریخ، موضوع و عدم استفاده از تابلو.
- در این جلسه دو نفر از همکاران با تجربه نیز حضور داشتند، سرکار خانم خاتمی و سرکار خانم ابوالفضل. ایشان نیز بر روی نقاط قوت کار تاکید کردند که اگر کلاس پویا و فعال باشد یادگیری عمیق اتفاق می افتد و عنوان کردند که روش های تدریس نوین این را حاصل میکند؛ از جمله روش یادگیری معکوس و بارش مغزی.

۴- نتیجه گیری

پس از انجام دو روش مختلف تدریس، یعنی روش سخنرانی و دیگری روش تعاملی به همراه پرسش و پاسخ سقراطی، و مشاهده آن توسط ناظران و بیان نقاط قوت و ضعف اجرا توسط همکاران، معلوم گردید که دانش آموزان با استفاده از روش دوم و البته تعامل بین آنها با آموزگار، پس از پرسش های هدف دار و بیان نظرات توسط دانش آموزان و هدایت به سمت اهداف از پیش تعیین شده، به نتیجه دلخواه رسیدیم.

منابع

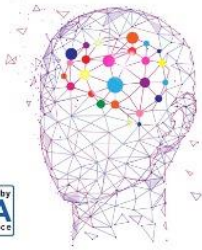
- سرکار آرانی، محمدرضا (۱۳۹۷). درس پژوهی؛ ایده‌ای جهانی برای بهسازی آموزش و غنی سازی یادگیری، تهران: نشر موسسه مدارس یادگیرنده مرآت.
- عبداللهی، بیژن (۱۳۹۶). نظارت آموزشی کلاس درس، تهران: نشر موسسه مدارس یادگیرنده مرآت.
- ساکي، رضا (۱۳۹۱). پژوهش معلم محور؛ پارادیمی نو در پژوهش‌های آموزشی. راهبرد آموزش، دوره ۲. شماره ۳. ص ۱۹۱-۱۹۷.

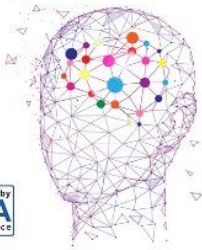
پیشنهادهات

پیشنهاد می شود برای درس پژوهی معلمان هم پایه باشند ولی حداقل امکان معلمان از مدارس پسرانه و دخترانه باشند.
پیشنهاد می شود دروسی مانند علوم که قابلیت بحث و گفتگوی گروهی را دارد از طریق درس پژوهی کار شود.

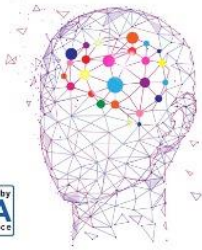
پیوست ها

جلسه بازاندیشی اول

جلسه بازاریابی دوم

ارائه درس

اداره گل آموزش و پرورش استان اصفهان
اداره آموزش و پرورش شهرستان گاشان

آموزشگاه دبستان : ارشادی
 سال تحصیلی: ۱۴۰۲-۱۴۰۱

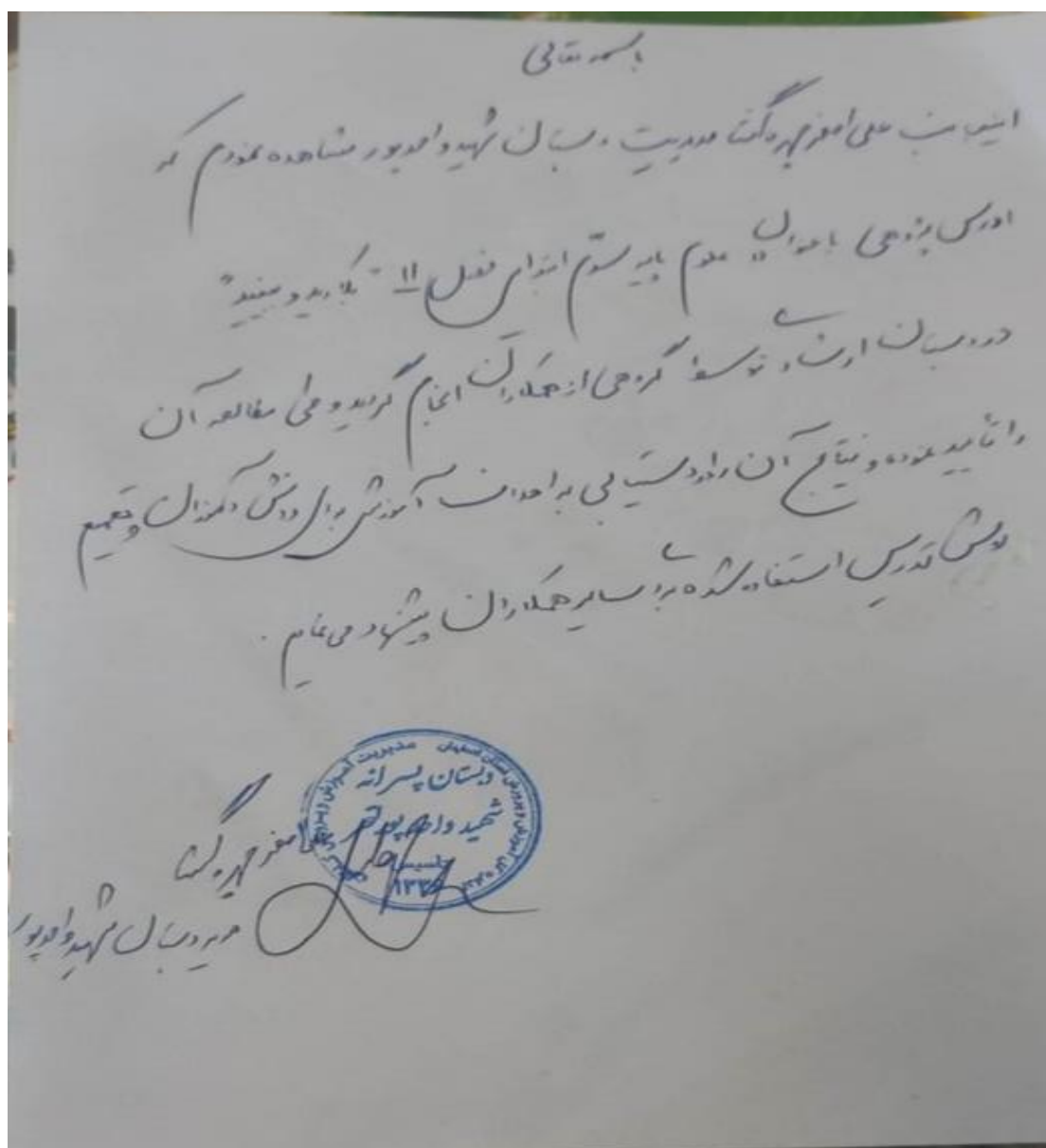
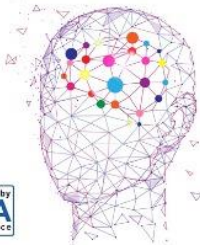
روز	تاریخ	ساعت شروع جلسه	ساعت پایان جلسه	تعداد همکاران	تعداد حاضرین	تعداد شاکیین	مکان جلسه
دوشنبه	۱۴۰۱/۱۲/۰۱	۱۲:۴۰	۱۳:۳۰	۹	۹	-	دفتر دبستان

شرح جلسه :
 جلسه شورای آموزگاران در روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۰۱ با موضوع درس پژوهی در دفتر دبستان برگزار شد.
 در این جلسه خانم خدابخشی با توجه به کارگاهی که در دانشگاه فرهنگیان گذرانده بودند، توضیحاتی پیرامون درس پژوهی و نحوه ی انجام آن ارائه دادند و در نهایت مقرر گردید، همکاران علاقمند گروهی تشکیل داده و خروجی این جلسه انجام یک درس پژوهی باشد.
 مدیریت و معاونین محترم از این تصمیم استقبال کرده و همکاران را تشویق به شرکت در درس پژوهی نمودند.

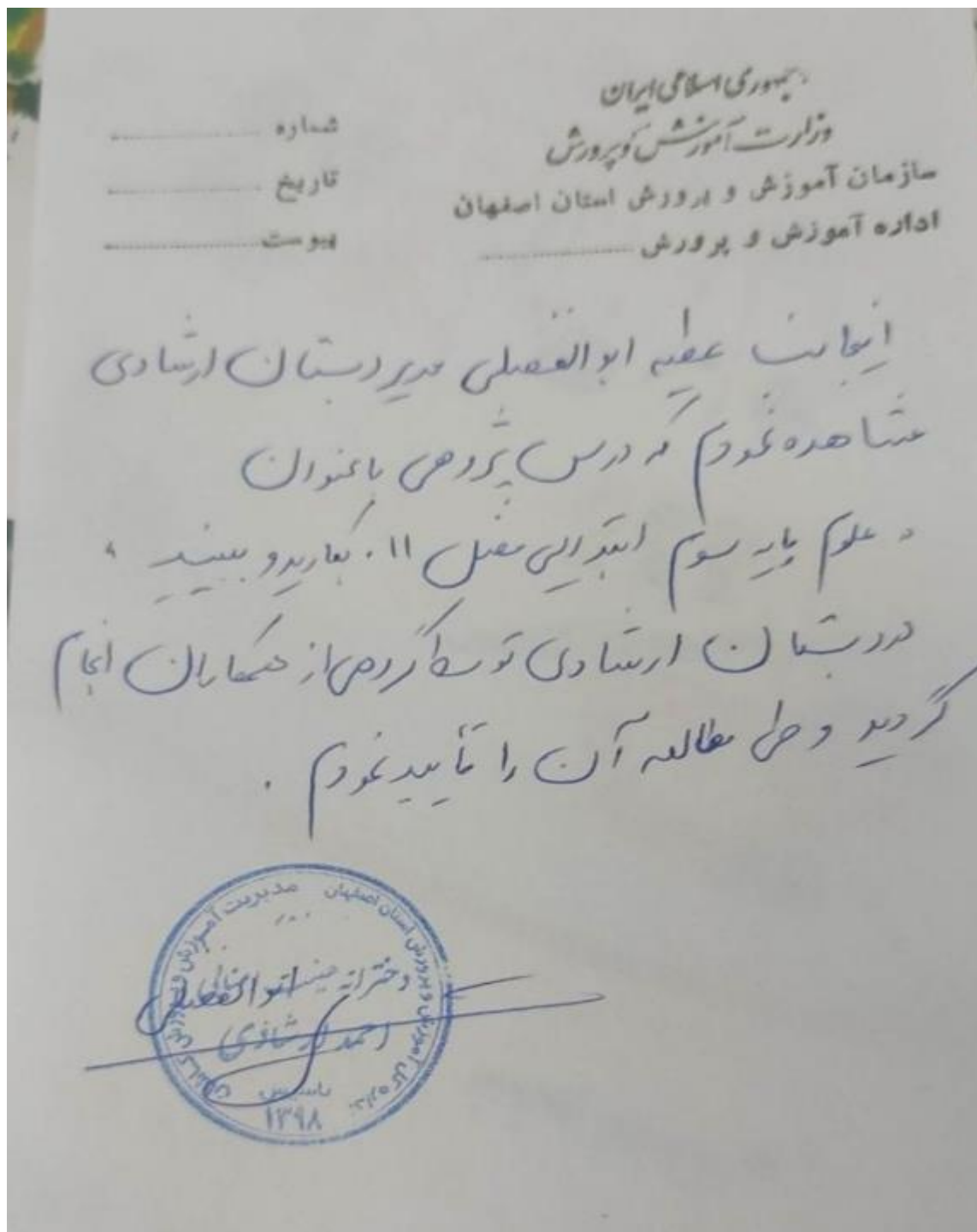
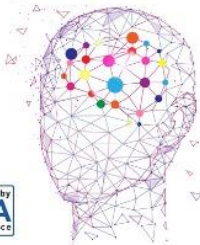
نام و نام خانوادگی همکاران :

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت	امضا	ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت	امضا
۱	عطیه ابوالفضل	مدیر		۶	اسیه نراقی	آموزگار سوم	
۲	عطیه خاتمی	معاون آموزشی		۷	فاطمه خدا بخشی	آموزگار چهارم	
۳	عاطفه السادات رضوی	معاون پرورشی		۸	شکوه فضائلی	آموزگار پنجم	
۴	فضه صیباغی	آموزگار اول		۹	مرضیه رنگ ساز	آموزگار ششم	
۵	فرزانه نان یز	آموزگار دوم		۱۰			

نامه جلسه شورای آموزگاران در مورد مطرح کردن درس پژوهی

نامه تایید مدیر دبستان واحد پور

نامه تایید مدیر دبستان ارشادی

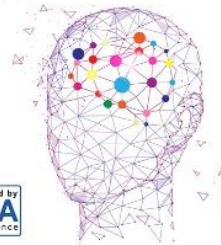

درس: علوم				مقطع: سوم ابتدایی		نا خانوادگی: گروه درس پژوهی	
تعداد شاگرد: ۳۳ نفر				زمان: ۴۵ دقیقه		فصل: ۱۱ (بکارید و ببینید)	
تدریس : اول							
عنوان درس (تم): بکارید و ببینید							
هدف کلی: آشنایی و شناخت گیاهان و خصوصیات آنها							
اهداف جزئی							
عرصه				انتظارات		ردیف	
خدا	خلقت	خلق	خود	(در سه حیطه: شناختی، عاطفی، روانی - حرکتی) (در ۵ عنصر : علم، تعقل، ایمان، اخلاق، عمل)			
			✓	فواید گیاهان را بیان کند (شناختی-دانش /علم)		۱	
			✓	با یافته های دانشمندان درمورد گیاهان آشنا می شود. (عاطفی - دریافت و توجه / ایمان)		۲	
			✓	با شکل انواع برگ ها آشنا می شود.(عاطفی-دریافت و توجه / ایمان)		۳	
			✓	علت طبقه بندی گیاهان را بداند. (عاطفی -پاسخ دادن /ایمان)		۴	
			✓	تفاوت ریشه افشان و راست را بداند. (عاطفی - پاسخ دادن / ایمان)		۵	
			✓	گیاهانی که برگ آنها خوراکی است را نام ببرد.(شناختی -دانش /علم)		۶	
			✓	گیاهانی که ریشه آنها خوراکی است را نام ببرد. (شناختی - دانش / علم)		۷	
			✓	گل ها ،میوه ها ودانه های میوه های آشنا راطبقه بندی کند. (شناختی - تجزیه و تحلیل / تعقل)		۸	
			✓	گیاهان تک لپه و دو لپه محل زندگی خود را شناسایی و طبقه بندی کند شناختی -تجزیه و تحلیل / تعقل)		۹	
			✓	بدون کمک معلم گیاهان را با توجه به ریشه های آنها طبقه بندی کند (روانی حرکتی - اجرای مستقل / عمل)		۱۰	

۱۱	نوبت را در پاسخ گویی به سوالات معلم رعایت کند. (روانی حرکتی - عادی شدن / عمل)	✓		
۱۲	در جریان تدریس با انگیزه در کارهای فردی و گروهی پیش قدم شود. (روانی حرکتی - عادی شدن / عمل)	✓		
۱۳	مطالب درس را با دلیل و منطق و واقع بینانه بپذیرد. (عاطفی - پاسخ دادن / ایمان)		✓	
۱۴	سعی کند گیاهانی که مفید و خوراکی هستن را پرورش دهد (روانی حرکتی - دقت در عمل / ایمان)		✓	
۱۵	خدا را بخاطر گوناگونی نعمت هایش شاکر باشد. (عاطفی - سازمان دادن / ایمان)	✓		
۱۶	بداند که خداوند برای رفع نیاز های بدن ما ریا، گیاهان گوناگونی آفریده است. (عاطفی - سازمان دادن / ایمان)	✓		
۱۷	فایده های گیاهان در نگهداری محیط زست را بداند. (عاطفی - پاسخ دادن / ایمان)		✓	

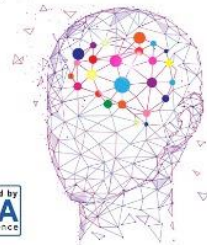
مواد و رسانه لازم: کتاب/ماژیک/تخته			
روش تدریس: سخنرانی، پرسش و پاسخ			
فعالیت شاگرد	فعالیت آموزگار		
ارزشیابی تشخیصی	معلم یک جدول روی تخته می کشد و سپس از دانش آموزان می خواهد بگویند ریشه پیاز و هویج و گندوم و لوبیا را گویند تا معلم روی تخته بنویسد.		
	از دانش آموزان در مورد ریشه های خوراکی می پرسد. معلم از روی کتاب می خواند و در مورد برگ ها توضیح می دهد و از انواع برگ ها سوال می پرسد .		
	معلم درخت سیب و لوبیا را بر روی تخته می کشد و در مورد ساقه آنها توضیحاتی می دهد. از روی کتاب می خواند و از دانش آموزاندر مورد ساقه های کلفت و علفی می پرسد و طبقه بندی را روی تابلو می نویسد.		
	معلم در صفحه بعد از دانش آموزان می خواهد گلبرگ ها را بشمارند و خود روی تابلو می نویسد.		
	دانش آموزان پاسخ می دهند. دانش آموزان در مورد برگهای خوراکی توضیح می دهند.		
	دانش آموزان گیاهانی که ساقه کلف و علفی دارند را نام می برند.		
	جدول کتاب را تکمیل می کنند.		

	پاسخ می دهند و جدول کتاب را حل می کنند.	سپس در مورد تک قسمتی و دو قسمتی سوال می کند و بعد روی تابلو می نویسد.	
جمع بندی پایانی	دانش آموزان می توانند گیاهان را بر اساس برگ و ریشه دسته بندی کنند.	معلم توضیحاتی کلی در مورد طبقه بندی گیاهان می دهد.	
ارزشیابی تکوینی: معلم سوالاتی مربوط به درس ارائه شده از تعدادی از دانش آموزا می پرسد.			
تکلیف : جدول کتاب را تکمیل کنند.			

درس: علوم				مقطع: سوم ابتدایی		نا خانوادگی: گروه درس پژوهی	
تعداد شاگرد: ۳۳ نفر				زمان: ۴۵ دقیقه		فصل: ۱۱ (بکارید و ببینید)	
تدریس: دوم							
عنوان درس (تم): بکارید و ببینید							
هدف کلی: آشنایی و شناخت گیاهان و خصوصیات آنها							
اهداف جزئی							
عرصه				انتظارات		ردیف	
خدا	خلقت	خلق	خود	(در سه حیطه: شناختی، عاطفی، روانی - حرکتی) (در ۵ عنصر: علم، تعقل، ایمان، اخلاق، عمل)			
			✓	فواید گیاهان را بیان کند (شناختی-دانش / علم)		۱	
			✓	با یافته های دانشمندان درمورد گیاهان آشنا می شود. (عاطفی - دریافت و توجه / ایمان)		۲	
			✓	با شکل انواع برگ ها آشنا می شود.(عاطفی-دریافت و توجه / ایمان)		۳	
			✓	علت طبقه بندی گیاهان را بداند. (عاطفی-پاسخ دادن /ایمان)		۴	
			✓	تفاوت ریشه افشان و راست را بداند. (عاطفی - پاسخ دادن / ایمان)		۵	
			✓	گیاهانی که برگ آنها خوراکی است را نام ببرد.(شناختی-دانش /علم)		۶	
			✓	گیاهانی که ریشه آنها خوراکی است را نام ببرد. (شناختی - دانش / علم)		۷	
			✓	گل ها ،میوه ها ودانه های میوه های آشنا راطبقه بندی کند. (شناختی - تجزیه و تحلیل / تعقل)		۸	
			✓	گیاهان تک لپه و دو لپه محل زندگی خود را شناسایی و طبقه بندی کند شناختی-تجزیه و تحلیل / تعقل)		۹	

۱۰	بدون کمک معلم گیاهان را با توجه به ریشه های آنها طبقه بندی کند (روانی حرکتی - اجرای مستقل / عمل)	✓		
۱۱	نوبت را در پاسخ گویی به سوالات معلم رعایت کند. (روانی حرکتی - عادی شدن / عمل)	✓		
۱۲	در جریان تدریس با انگیزه در کارهای فردی و گروهی پیش قدم شود. (روانی حرکتی - عادی شدن / عمل)	✓		
۱۳	مطالب درس را با دلیل و منطق و واقع بینانه بپذیرد. (عاطفی - پاسخ دادن / ایمان)	✓		
۱۴	سعی کند گیاهانی که مفید و خوراکی هستن را پرورش دهد (روانی حرکتی - دقت در عمل / ایمان)	✓		
۱۵	خدا را بخاطر گوناگونی نعمت هایش شاکر باشد. (عاطفی - سازمان دادن / ایمان)			✓
۱۶	بداند که خداوند برای رفع نیاز های بدن ما ریا، گیاهان گوناگونی آفریده است. (عاطفی - سازمان دادن / ایمان)			✓
۱۷	فایده های گیاهان در نگهداری محیط زست را بداند. (عاطفی - پاسخ دادن / ایمان)		✓	

مواد و رسانه لازم: انواع گیاهان / رایانه / دیتا / کلیپ / پرده نمایشگر / اسپیکر / مایژیک / تخته			
روش تدریس: ساختن گرایی یا E5			
فعالیت شاگرد	فعالیت آموزگار		
دانش آموزان با توجه گوش می دهند	. در می زند و وارد کلاس می شود و سلام می کند. . در جایگاه خود قرار میگیرد.		

۱. درگیر کردن (ایجاد انگیزه)	با دقت مشاهده می کنند.	معلم به وسیله رایانه کلیپی را که آیات قرآن به همراه تصاویری از گیاهان پخش می کند.
۲. کاوش و جست و جوگری (ارشیابی تشخیصی)	دانش آموزان با گرفتن اجازه ،نظرات خود را بیان می کنند و به نقد نظرات یکدیگر می پردازند و برای نظرات خود دلایلی را بیان می کنند .	معلم از دانش آموزان می خواهد نظرات خود را در مورد کلیپ بیان می کنند در این مرحله معلم نقش تسهیلگر و هدایت کننده دارد
۳. توصیف	با دقت به سخنان معلم گوش می دهند و گل هایی که در دست معلم است مشاهده می کنند و سپس به مقایسه بین دو گل میپردازند.	در این زمان که دانش آموزان به طور کافی ذهنشان درگیر موضوع شده معلم دو نوع گل را که آورده است نشان دانش آموزان میدهد و از آنها می خواهد شباهت ها و تفاوت های آن دو را بیان نمایند

۴. گسترش (به همراه ارزشیابی تکوینی)	دانش آموزان به دقت به تصاویر گیاهان نگاه می کنند. دانش آموزان با دیدن تصاویر بر روی دیتا و مقایسه آن با گلی که در دست معلم است در صورت شباهت دست می زنند و در صورت تفاوت پا به زمین می زنند دانش آموزی نظر خود را بیان می کند. دانش آموز دیگر مخالفت خود را بیان می کند و دلیل خود را جهت مخالفت بیان می کند دانش آموزان موافقت خود را بیان می کنند و دست خود را بلند می کنند	بعد از بیان تفاوت ها و شباهتها ، معلم عکسی را از چند نوع گیاه که اجزای آن کاملاً مشخص است را روی دیتا نمایش می دهد و به دانش آموزان می گوید با گل های موجود مقایسه کنند معلم با نشان دادن گل هایی که آورده است از دانش آموزان می خواهد هر کدام از گیاهانی که به گل هایی که در دست معلم شباهت دارد با زدن دست در صورت درست بودن و زدن پا در صورت اشتباه بودن همکاری می کنند معلم از دانش آموزان می خواهد به بیان شباهت و تفاوت ریشه و برگ گیاهان دقت کنند. معلم از دانش آموزان دیگر می خواهد موافقت و مخالفت خود را در مورد نظر دوست خود بیان کنند. معلم از دانش آموزان می خواهد کسانی که با وی موافق هستند دست خود را بلند کنند. معلم با توجه به نظرات دانش آموزان به بیان نتیجه کلی که توسط خود دانش آموزان گرفته شده است می پردازد و روی تابلو به کشیدن جدول می پردازد و گیاهان را طبقه بندی می کند	
۵. ارزشیابی (ارزشیابی پایانی)	دانش آموزان با مشورت همگروهی خود با توجه به برگ و ریشه گیاهان ، برچسب های گیاهان را در دو طبقه دسته بندی می کنند.	معلم برچسب هایی را در اختیار دانش آموزان از قبل داده است. واز آنها می خواهد به صورت گروهی گیاهان را در دو طبقه تک قسمتی و دو قسمتی طبقه بندی کنند	
جمع بندی: توضیح کلی در مورد طبقه بندی گیاهان داده می شود.			
تکلیف عملکردی: از دانش آموزان خواسته می شود باغچه منزل را مشاهده کرده و گیاهان را طبقه بندی کند			

